

TANÍTÁSOK — VÁZLATOK.

Olvasmánytárgyalás.

II. osztály.

A tanítás anyaga: A mi házunk című költemény. (Szabolicska Mihály.)

I. Előkészítés. a) Érdeklődéskeltés. Ki honnan való? (Megbeszélés.) Ki nem lakik most szüleinél? Vágyakozik-e haza otthonába? Miért? Milyenek találjuk otthonunkat? Miért?

b) Ráhangelés. Én is voltam egyszer távol szülőházamtól. Más városban tanultam, messze szülőfalumtól. Még ma is megmozdul a szívemben valami, ha arra gondolok, mikor jó szüleimtől meg kellett válnom. Hiszen tudtam én azt, hogy nem örökre, nem is olyan sokáig, csak szeptembertől karácsonyig, karácsonytól húsvétig, húsvétól az év végéig. Mégis úgy váltam el különösen jó édesanyámtól, mintha az ellenség elé mentem volna. Már előtte este elbúcsúztam titokban a háztól, annak minden szegletétől, fájától, kedves virágaitól, hűséges állataitól. Reggel aztán, mikor édesapámmal felültem a kocsira, már akkor túl voltam a legnehezebbjén, az édesanyámtól való búcsúzásban is. De a fájdalmas búcsúzásba is belemelegített valami, valami, amit a kezemben éreztem, mint jó édesanyám utolsó vigasztalását: egy ezüst pénzdarabot. Hát bírtam is addig nagy hősiességgel, amíg el nem indult velem a vonat. Hanem akkor aztán kitört belőlem az egész fájdalom. Félre fordultam az ablaknál, — hogy más meg ne leshesse az én nagy bánatom — s úgy elsimítottam az én szülőföldemet, mintha a világ másik végére vitt volna a prüszögő gőzmasina. De nem is volt olyan nap, bármennyire sok dolgom volt is az iskolában, — hogy legalább reggel és este, amikor lefeküdtem, haza nem gondoltam volna. Bejártam képzeletben az egész házat, láttam jó szüleimet, amint tesznek-vesznek a ház körül s nem egyszer magamat is ott láttam mellettük, mint amikor otthon voltam. Hej, de nehéz volt ilyenkor a felébredés, már tudniillik az álmodozásból. De szépnek is láttam ilyenkor a mi kis egyszerű házunkat, a világ legszebb palotáját sem fogadtam volna el érte!

c) Célkitűzés. Sokan átélték már ezt az érzést, sok költőnk meg is írta, mit érzett, amikor jó otthonára, szüleire gondolt a messze távolból. Kérdezzük meg most egyik legkedesebb költőnket, Szabolicska Mihályt, milyenek látta ő a távolból házukat?

II. Tárgyalás. a) a költemény bemutatása.

A MI HAZUNK.

Az a mi kis kedves házunk
A legszebb ház a világon;
Faluvégen, pázsítszélen,
Talpig mosolygón, fehéren,
Az a mi kis kedves házunk!

Két fényes ablakszemével
Ugy tekint az országotra,
Mintha mindig engem nézne:

„Mégse látom, mégse... mégse...”
Mintha csak ezt hajtogatná,
Az a mi kis kedves házunk!

S föl se tenné senki róla,
Milyen egy kis Kánaán az!
A padlásán télbe, fagyba,
Hogy terem a piros alma!
S mennyi az álló szőlője,
Vígán csörrenő diója;
Édesanyánk kék kötője
Annak a megmondhatója!

„Oh ha én most váratlanul,
Ott teremnék kapujába...
Hogy megtelnék boldogsággal,
Öleléssel, könnyhullással,
Az a mi kis kedves házunk!

- b) A költemény által keltett élmények megbeszélése.
c) Gondolatsoportonkénti olvasás és megbeszélés:
A mi kis faluvégi házunk a legszebb a világon!
Mindig engem vár, mikor megyek már haza.
Van ott minden a világon, ami csak kedves nekünk!
Ha most ott teremnék kapujában!...

d) Elmélyítés.

III. Összefoglalás.

Költeménytárgyalás.

III. OSZTALY.

A tanítás anyaga: Búcsú a madaraktól. (Ábrányi Emil.)

I. *Előkészítés.* a) Érdeklődéskeltés. Tegnap kimentem a határba. De olyan szomorúan jöttem haza onnan. Nem olyan már a határ, mint nyáron volt. Mintha kifosztották volna... üres, néma, kihalt... Ellenség sem tudta volna jobban kifosztani. Az útszéli fák már csak sárga-barna leveleikkel csörögnek ágaikon az alattuk járó emberre, mintha figyelmeztetni akarnának: elmúlik az élet. Sehol egy virágot nem látni már, mindenütt száraz kóróval karikázik a csípős szellő. Az égen úgy búsul a nagy darab felhő, mintha gyászlobogó lenne, mintha siratna ő is valamit, ami elment... De talán semmi sem szomorított el annyira, mint az a nagy-nagy csend, ami a földeken rámijesztett... Se a földön, se a levegőben nem hallatszott egy kis hangfoszlány sem. Ezt is kirabolta valaki! Megfordultam, kedvetlenül hazajöttem. Nem is megyek ki a határba addig, míg ilyen marad.

b) Áthajlás. De itthon se sokkal jobb világ várt reám. Itt is olyan csendes lett a falu, mintha eleredt volna az orra vére...